

eZine
of Modern Texts in Translation

January 2016

Arthur Conan Doyle

translated into Romanian by
MTTLC graduate Beatrice Ahmad

© MTTLC <http://revista.mttlc.ro/>

Translation Café, Issue **156**
Short story by **Arthur Conan Doyle**
Translated into Romanian by MTTLC graduate Beatrice Ahmad

1

eZine
of Modern Texts
in Translation

Director
Lidia Vianu

Editor-in-Chief
Violeta Baroană

ISSN 1842-9149

Issue 156
January 2016

Issue Editor
Cristina Drăgoi

© MTTLC
© The University of Bucharest

Short story by **Arthur Conan Doyle**
translated into Romanian by
MTTLC graduate
Beatrice Ahmad

Reviser:
Mădălina Bănuțu

IT Expertise:
Cristian Vîjea
Simona Sămulescu

January 2016

Translation Café started in the year 2007, as the magazine of the MA Programme for the Translation of the Contemporary Literary Text (MTTLC), at the University of Bucharest.

The eZINE consists of translations by graduate students of MTTLC, as a prolongation of their activity in class. They are meant to give the graduates a taste of their future profession, and also to increase their sense of responsibility for a translation they sign under their own name.

The texts are translated from or into English, and belong to all literary genres – fiction, poetry, literary criticism, as well as the drama, the essay. The focus is on Modern Literature, broadly meaning the 20th and the 21st centuries: Romanian, British, and American among others.

MTTLC
Masteratul pentru Traducerea
Textului Literar Contemporan
mttlc.ro

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

<http://www.masterat.mttlc.ro/>
<http://revista.mttlc.ro/>
<http://www.editura.mttlc.ro/>

For comments or suggestions, please contact the publisher lidia.vianu@g.unibuc.ro

*The Black Doctor*¹

by Arthur Conan Doyle

*Doctorul Negru*¹

traducere în limba română de

Beatrice Ahmad,

absolventă a MTTLC

Translation
Café

January 2016

Bishop's Crossing² is a small village lying ten miles in a south-westerly direction from Liverpool. Here in the early seventies there settled a doctor named Aloysius Lana. Nothing was known locally either of his antecedents or of the reasons which had prompted him to come to this Lancashire³ hamlet. Two facts only were certain about him; the one that he had gained his medical qualification with some distinction at Glasgow; the other that he came undoubtedly of a tropical race, and was so dark that he might almost have had a strain of the Indian in his composition. His predominant features were, however, European, and he possessed a stately courtesy and carriage which suggested a Spanish extraction. A swarthy skin, raven-black hair, and dark, sparkling eyes under a pair of heavily-tufted brows made a strange contrast to the flaxen or chestnut rustics of England, and the newcomer was soon known as "The Black Doctor of Bishop's Crossing." At first it was a term of ridicule and reproach; as the years went on it became a title of honour which was familiar to the whole countryside, and extended far beyond the narrow confines of the village.

For the newcomer proved himself to be a capable

Bishop's Crossing² este un satuc așezat la șaisprezece kilometri de Liverpool, către sud-est. Aici, la începutul anilor 1870, s-a stabilit un doctor pe nume Aloysius Lana. Nu se știa nimic despre antecedentele sale și nici despre motivele care l-au determinat să vină în acest cătun din Lancashire³. Două lucruri erau sigure în privința lui: că-și obținuse competența medicală, cu laude, la Glasgow și că, fără îndoială, se trăgea dintr-o rasă tropicală și avea pielea atât de neagră încât ar fi putut avea chiar și origini indiene. Trăsăturile sale predominante erau totuși europene și avea maniere impresionante și o trăsură, ceea ce sugera faptul că ar putea fi de obârșie spaniolă. Tenul măsliniu, părul negru ca de corb și ochi întunecați, strălucitori, care se iveau de sub o pereche de sprâncene stufoase, toate acestea distonau puternic cu părul blond sau castaniu al englezilor din zona rurală, iar noul-venit a fost, curând, cunoscut drept: „Doctorul negru de la Bishop' Crossing”. La început a fost un termen de ridiculizare și reproș, odată cu trecerea anilor a devenit un titlu onorific cunoscut întregii regiuni și care se răspândea dincolo de hotarele satului.

Căci noul-venit s-a dovedit a fi un bun chirurg și un doctor

Translation
Café

January 2016

surgeon and an accomplished physician. The practice of that district had been in the hands of Edward Rowe, the son of Sir William Rowe, the Liverpool consultant, but he had not inherited the talents of his father, and Dr. Lana, with his advantages of presence and of manner, soon beat him out of the field. Dr. Lana's social success was as rapid as his professional. A remarkable surgical cure in the case of the Hon.⁴ James Lowry, the second son of Lord Belton, was the means of introducing him to county society, where he became a favourite through the charm of his conversation and the elegance of his manners. An absence of antecedents and of relatives is sometimes an aid rather than an impediment to social advancement, and the distinguished individuality of the handsome doctor was its own recommendation.

His patients had one fault—and one fault only—to find with him. He appeared to be a confirmed bachelor. This was the more remarkable since the house which he occupied was a large one, and it was known that his success in practice had enabled him to save considerable sums. At first the local matchmakers were continually coupling his name with one or other of the eligible ladies, but as years passed and Dr. Lana

desăvârșit. Doctorul regiunii fusese înainte Edward Rowe, fiul lui Sir William Rowe, medicul specialist din Liverpool, dar nu moștenise talentul tatălui său și doctorul Lana, fiind avantajat de aspectul și manierele sale, i-a luat în scurt timp locul. Succesul social a venit la fel de iute ca cel profesional pentru doctorul Lana. Un leac chirurgical remarcabil în cazul onorabilului⁴ James Lowry, cel de-al doilea fiu al lordului Belton, a fost mijlocul prin care a pătruns în lumea bună a comitatului, devenind preferatul tuturor datorită șarmului în conversații și a manierelor sale elegante. Câteodată, lipsa antecedentelor și rudelor mai degrabă ajută decât împiedică avansarea socială, iar personalitatea distinsă a chipeșului doctor era cartea sa de vizită.

Un singur defect - doar unul singur - îi găseau pacienții săi. Părea că este un celibatar convins. Acest lucru era cu atât mai remarcabil cu cât casa în care locuia era mare și se știa faptul că succesul îi îngăduise să pună deoparte mari sume de bani. La început, pețitoarele locale, asociau neîncetat numele lui cu un nume sau altul al domnișoarelor bune de măritat, dar pe măsură ce anii treceau și doctorul Lana era tot necăsătorit, s-a

remained unmarried, it came to be generally understood that for some reason he must remain a bachelor. Some even went so far as to assert that he was already married, and that it was in order to escape the consequence of an early misalliance that he had buried himself at Bishop's Crossing. And, then, just as the matchmakers had finally given him up in despair, his engagement was suddenly announced to Miss Frances Morton, of Leigh Hall.

Miss Morton was a young lady who was well known upon the country-side, her father, James Haldane Morton, having been the Squire of Bishop's Crossing. Both her parents were, however, dead, and she lived with her only brother, Arthur Morton, who had inherited the family estate. In person Miss Morton was tall and stately, and she was famous for her quick, impetuous nature and for her strength of character. She met Dr. Lana at a garden-party, and a friendship, which quickly ripened into love, sprang up between them. Nothing could exceed their devotion to each other. There was some discrepancy in age, he being thirty-seven, and she twenty-four; but, save in that one respect, there was no possible objection to be found with the match. The engagement was in February,

ajuns la concluzia generală că, dintr-un motiv anume, trebuie să rămână celibatar. Unii au mers până într-acolo încât să susțină că era deja căsătorit și că se ascunsese la Bishop's Crossing ca să scape de consecințele unei mezalianțe timpurii. Și atunci, tocmai când aceștia, disperați, se dăduseră bătuți, se anunță, din senin, logodna sa cu domnișoara Frances Morton, din Leigh Hall.

Domnișoara Morton era o tânără cunoscută în regiune, dat fiind că tatăl său, James Haldane Morton, fusese moșierul din Bishop's Crossing. Ambii părinți erau însă morți, iar ea locuia cu singurul ei frate, Arthur Morton, care moștenise averea familiei. Domnișoara Morton era înaltă și impunătoare și era faimoasă pentru firea sa ageră, aprigă și pentru tăria sa de caracter. L-a cunoscut pe doctorul Lana la o petrecere în grădină și s-a înfiripat, imediat, o prietenie care apoi s-a transformat în iubire. Devotamentul pe care-l simțeau unul pentru celălalt nu putea fi întrecut de nimic. Exista o diferență de vârstă, el având treizeci și șapte de ani, iar ea douăzeci și patru, dar în afară de acest aspect, nu exista nicio obiecție în calea uniunii lor. Logodna a avut loc în februarie și a rămas

and it was arranged that the marriage should take place in August.

Upon the 3rd of June Dr. Lana received a letter from abroad. In a small village the postmaster is also in a position to be the gossip-master, and Mr. Bankley, of Bishop's Crossing, had many of the secrets of his neighbours in his possession. Of this particular letter he remarked only that it was in a curious envelope, that it was in a man's handwriting, that the postscript was Buenos Aires, and the stamp of the Argentine Republic. It was the first letter which he had ever known Dr. Lana to have from abroad and this was the reason why his attention was particularly called to it before he handed it to the local postman. It was delivered by the evening delivery of that date.

Next morning—that is, upon the 4th of June—Dr. Lana called upon Miss Morton, and a long interview followed, from which he was observed to return in a state of great agitation. Miss Morton remained in her room all that day, and her maid found her several times in tears. In the course of a week it was an open secret to the whole village that the engagement was at an end, that Dr. Lana had behaved shamefully to the young

stabilit ca nunta să aibă loc în august.

La data de 3 iunie, doctorul Lana a primit o scrisoare din străinătate. Într-un sătuc, dirigintele de poștă ocupă și poziția de „diriginte de bîrfă”, iar domnul Bankley, din Bishop's Crossing, era în posesia multor secrete care aparțineau vecinilor săi. În privința acestei scrisori, a observat doar că era într-un plic ciudat, că era un scris de bărbat, că avea un post-scriptum din Buenos Aires și că timbrul era din Republica Argentina. Era prima scrisoare pe care o primise doctorul Lana din străinătate, acesta fiind motivul care i-a atras atenția atât de tare, înainte s-o predea poștașului local. A fost livrată prin curieratul de seară, din ziua respectivă.

Dimineața următoare - adică 4 iunie - doctorul Lana a chemat-o pe domnișoara Morton și a urmat o discuție îndelungată, în urma căreia a fost văzut întorcându-se într-o stare de mare agitație. Domnișoara Morton a rămas în cameră, întreaga zi, iar slujnica a găsit-o plângând, de câteva ori. În decursul unei săptămâni, era un secret știut de tot satul că logodna fusese anulată, că doctorul Lana se purtase

lady, and that Arthur Morton, her brother, was talking of horse-whipping him. In what particular respect the doctor had behaved badly was unknown—some surmised one thing and some another; but it was observed, and taken as the obvious sign of a guilty conscience, that he would go for miles round rather than pass the windows of Leigh Hall, and that he gave up attending morning service upon Sundays where he might have met the young lady. There was an advertisement also in the *Lancet*⁵ as to the sale of a practice which mentioned no names, but which was thought by some to refer to Bishop's Crossing, and to mean that Dr. Lana was thinking of abandoning the scene of his success. Such was the position of affairs when, upon the evening of Monday, June 21st, there came a fresh development which changed what had been a mere village scandal into a tragedy which arrested the attention of the whole nation. Some detail is necessary to cause the facts of that evening to present their full significance.

The sole occupants of the doctor's house were his housekeeper, an elderly and most respectable woman, named Martha Woods, and a young servant—Mary Pilling. The coachman and the surgery-boy slept out. It was the custom of

necuviincios cu tânăra domnișoară și că fratele ei, Arthur Morton, vorbea despre biciuirea doctorului. Nu se știa în ce privință se purtase necorespunzător doctorul - unii bănuiau ceva, alții altceva; dar s-a observat și s-a considerat drept semn evident al unei conștiințe vinovate faptul că acesta ocolea mile întregi ca să nu treacă pe lângă ferestrele de la Leigh Hall și că nu mai participa la slujba de duminică dimineața unde ar fi putut-o întâlni pe tânăra domnișă. Era un anunț în ziarul medical *Lancet*⁵ referitor la vânzarea unui cabinet al cărui nume nu era menționat, dar se credea că ar fi fost vorba despre Bishop's Crossing și acest lucru însemna că doctorul Lana intenționa să părăsească locul care îi aducea succes. Astfel stăteau lucrurile, când, în seara zilei de luni, 21 iunie, a apărut un element nou care a schimbat, ceea ce fusese un simplu scandal iscat în sat, într-o tragedie care capta atenția întregii națiuni. Sunt necesare câteva lămuriri pentru ca evenimentele acelei seri să fie înțelese pe deplin.

În casa doctorului locuiau doar menajera, o femeie în vârstă și foarte respectabilă pe nume Martha Woods și o tânără servitoare, Mary Piling. Birjarul și băiatul care îl ajuta la cabinet nu dormeau înăuntru. Doctorul avea obiceiul să stea noaptea în

the doctor to sit at night in his study, which was next the surgery in the wing of the house which was farthest from the servants' quarters. This side of the house had a door of its own for the convenience of patients, so that it was possible for the doctor to admit and receive a visitor there without the knowledge of anyone. As a matter of fact, when patients came late it was quite usual for him to let them in and out by the surgery entrance, for the maid and the housekeeper were in the habit of retiring early.

On this particular night Martha Woods went into the doctor's study at half-past nine, and found him writing at his desk. She bade him good night, sent the maid to bed, and then occupied herself until a quarter to eleven in household matters. It was striking eleven upon the hall clock when she went to her own room. She had been there about a quarter of an hour or twenty minutes when she heard a cry or call, which appeared to come from within the house. She waited some time, but it was not repeated. Much alarmed, for the sound was loud and urgent, she put on a dressing-gown, and ran at the top of her speed to the doctor's study.

biroul său, care era lângă cabinet, în aripa casei care se afla cel mai departe de camerele servitorilor. Această parte a casei avea o ușă proprie pentru confortul pacienților, astfel încât doctorul putea primi vizitatori fără ca nimeni să știe. De fapt, când pacienții ajungeau târziu, el obișnuia să-i lase să intre și să iasă pe ușa de intrare a cabinetului medical, deoarece servitoarea și menajera obișnuiau să se ducă la culcare devreme.

Chiar în acea noapte, Martha Woods, a intrat în biroul doctorului, la ora nouă și jumătate și l-a găsit scriind la masa de lucru. Menajera i-a spus noapte bună, a trimis-o pe servitoare la culcare și apoi s-a ocupat de treburi casnice până la ora unprezece fără un sfert. Pendulul din hol anunța ora unsprezece când ea s-a dus în camera ei. Trecuseră în jur de cincisprezece-douăzeci de minute când a auzit un țipăt sau o chemare care părea să vină dinăuntru casei. A așteptat ceva timp, dar nu s-a repetat. Foarte alarmată, căci sunetul fusese puternic și grav, ea își puse capotul și fugi cât putu de repede către biroul doctorului.

"Who's there?" cried a voice, as she tapped at the door.

– Cine-i acolo? se auzi o voce în timp ce menajera bătea în ușă.

"I am here, sir – Mrs. Woods."

– Sunt eu, doamna Woods.

"I beg that you will leave me in peace. Go back to your room this instant!" cried the voice, which was, to the best of her belief, that of her master. The tone was so harsh and so unlike her master's usual manner, that she was surprised and hurt.

– Te rog să mă lași în pace. Întoarce-te în camera dumitale imediat! spuse vocea, care din câte putea discerne ea, era a stăpânului ei. Tonul era atât de aspru și deloc asemănător cu cel folosit de stăpânul ei, încât menajera era surprinsă și rănită.

"I thought I heard you calling, sir," she explained, but no answer was given to her. Mrs. Woods looked at the clock as she returned to her room, and it was then half-past eleven.

– Mi s-a părut că v-am auzit strigând, domnule, explică ea, dar nu primi niciun răspuns. Doamna Woods se uită la ceas când se întoarse în cameră și acesta arăta ora unsprezece și jumătate.

At some period between eleven and twelve (she could not be positive as to the exact hour) a patient called upon the doctor and was unable to get any reply from him. This late visitor was Mrs. Madding, the wife of the village grocer, who was dangerously ill of typhoid fever. Dr. Lana had asked her to look in the last thing and let him know how her husband was progressing. She observed that the light was burning in the

La un moment dat, între ora unsprezece și douăsprezece noaptea (nu putea spune cu certitudine ora exactă) un pacient l-a strigat pe doctor, dar nu a primit niciun răspuns. Musafirul de la ora târzie era doamna Madding, soția băcanului din sat, care era grav bolnav, suferind de febră tifoidă. Doctorul Lana o rugase să aibă grijă de soț și să-l anunțe de starea acestuia. Ea a observat că era lumină în birou, dar după ce-a bătut de mai

study, but having knocked several times at the surgery door without response, she concluded that the doctor had been called out, and so returned home.

There is a short, winding drive with a lamp at the end of it leading down from the house to the road. As Mrs. Madding emerged from the gate a man was coming along the footpath. Thinking that it might be Dr. Lana returning from some professional visit, she waited for him, and was surprised to see that it was Mr. Arthur Morton, the young squire. In the light of the lamp she observed that his manner was excited, and that he carried in his hand a heavy hunting-crop. He was turning in at the gate when she addressed him.

"The doctor is not in, sir," said she.

"How do you know that?" he asked harshly.

"I have been to the surgery door, sir."

"I see a light," said the young squire, looking up the drive. "That is in his study, is it not?"

"Yes, sir; but I am sure that he is out."

multe ori la ușă, fără niciun răspuns, a dedus că doctorul fusese chemat în altă parte, astfel că se întoarse acasă.

E o alee mică, șerpuitoare, cu un felinar la capătul său care duce de la casă spre drumul principal. Pe când doamna Madding ieșea pe poartă, un bărbat venea pe cărare. Gândindu-se că ar putea fi doctorul Lana care se întorcea de la vreo vizită medicală, îl așteptă și a fost surprinsă să vadă că era domnul Arthur Morton, tânărul moșier. Cu ajutorul luminii felinarului, observă că era agitat și că avea în mână o cravașă grea. Tocmai intra pe poartă când ea i se adresă.

– Doctorul nu este acasă, domnule, spuse ea.

– De unde știți? întrebă el în răspăr.

– Am fost la ușa cabinetului, domnule.

– Văd o lumină, spuse tânărul moșier, uitându-se, în sus, pe alee. Vine din biroul lui, nu-i așa?

– Da, domnule, dar sunt sigură că e plecat.

"Well, he must come in again," said young Morton, and passed through the gate while Mrs. Madding went upon her homeward way.

At three o'clock that morning her husband suffered a sharp relapse, and she was so alarmed by his symptoms that she determined to call the doctor without delay. As she passed through the gate she was surprised to see someone lurking among the laurel bushes. It was certainly a man, and to the best of her belief Mr. Arthur Morton. Preoccupied with her own troubles, she gave no particular attention to the incident, but hurried on upon her errand.

When she reached the house she perceived to her surprise that the light was still burning in the study. She therefore tapped at the surgery door. There was no answer. She repeated the knocking several times without effect. It appeared to her to be unlikely that the doctor would either go to bed or go out leaving so brilliant a light behind him, and it struck Mrs. Madding that it was possible that he might have dropped asleep in his chair. She tapped at the study window, therefore, but without result. Then, finding that there was an opening

– Ei bine, trebuie să se întoarcă, spuse tânărul Morton și intră pe poartă în timp ce doamna Madding își continuă drumul către casă.

La ora trei de dimineață, boala soțului ei recidivă și ea, fiind într-atât de alarmată de simptomele lui, se hotărî să-l cheme pe doctor de îndată. În timp ce intra pe poartă, a fost uimită să vadă pe cineva stând la pândă printre tufișurile de leandru. Cu siguranță era un bărbat și din câte își dădea seama era domnul Arthur Morton. Preocupată de propriile-i necazuri, nu acordă mare atenție incidentului, ci se grăbi, văzându-și de ale sale.

Când ajunse lângă casă, zări, spre surprinderea ei, că era încă lumină în birou. Bătu, așadar, la ușa cabinetului. Nu primi niciun răspuns. Bătu de mai multe ori fără niciun rezultat. I se părea puțin probabil ca doctorul să plece la culcare sau să iasă afară și să lase o lumină atât de puternică în urma sa. Doamna Madding se gândi că ar fi fost posibil ca doctorul să fi adormit pe scaun. Astfel, bătu la fereastra biroului, dar în zadar. Apoi, descoperind o deschizătură între perdele și mobilierul din lemn, se uită înăuntru.

between the curtain and the woodwork, she looked through.

The small room was brilliantly lighted from a large lamp on the central table, which was littered with the doctor's books and instruments. No one was visible, nor did she see anything unusual, except that in the farther shadow thrown by the table a dingy white glove was lying upon the carpet. And then suddenly, as her eyes became more accustomed to the light, a boot emerged from the other end of the shadow, and she realized, with a thrill of horror, that what she had taken to be a glove was the hand of a man, who was prostrate upon the floor. Understanding that something terrible had occurred, she rang at the front door, roused Mrs. Woods, the housekeeper, and the two women made their way into the study, having first dispatched the maidservant to the police-station.

At the side of the table, away from the window, Dr. Lana was discovered stretched upon his back and quite dead. It was evident that he had been subjected to violence, for one of his eyes was blackened and there were marks of bruises about his face and neck. A slight thickening and swelling of his features appeared to suggest that the cause of his death had been

Mica încăpere era puternic luminată de o lampă mare aflată pe masa din mijloc, care era plină de cărțile și instrumentele doctorului. Nu se vedea nimeni și nici nu zări ceva neobișnuit, cu excepția faptului că în umbra colțului îndepărtat al mesei, o mănușă albă, ponosită se afla pe covor. Și apoi, brusc, pe măsură ce ochii ei se obișnuiau cu lumina, o cizmă se ivi din celălalt capăt al umbrei, iar ea își dădu seama, cu un fior de groază, că ceea ce crezuse a fi o mănușă era de fapt mâna unui bărbat, care era întins pe podea. Înțelegând că se petrecuse ceva îngrozitor, ea sună la ușa principală, o trezi pe doamna Woods, menajera, și cele două femei își croiră drum în birou, după ce-o trimiseseră mai întâi pe servitoare la secția de poliție.

Doctorul Lana a fost descoperit la marginea mesei, departe de fereastră, întins pe spate și de-a dreptul mort. Se putea vedea cu ochiul liber că fusese supus violenței, deoarece unul dintre ochi era vânăt și existau răni atât pe față cât și pe gât. O ușoară întărire și inflamare a feței părea să sugere faptul că strangularea fusese cauza morții. Era îmbrăcat în hainele sale

strangulation. He was dressed in his usual professional clothes, but wore cloth slippers, the soles of which were perfectly clean. The carpet was marked all over, especially on the side of the door, with traces of dirty boots, which were presumably left by the murderer. It was evident that someone had entered by the surgery door, had killed the doctor, and had then made his escape unseen. That the assailant was a man was certain, from the size of the footprints and from the nature of the injuries. But beyond that point the police found it very difficult to go.

There were no signs of robbery, and the doctor's gold watch was safe in his pocket. He kept a heavy cash-box in the room, and this was discovered to be locked but empty. Mrs. Woods had an impression that a large sum was usually kept there, but the doctor had paid a heavy corn bill⁶ in cash only that very day, and it was conjectured that it was to this and not to a robber that the emptiness of the box was due. One thing in the room was missing – but that one thing was suggestive. The portrait of Miss Morton, which had always stood upon the side-table, had been taken from its frame, and carried off. Mrs. Woods had observed it there when she waited upon her employer that evening, and now it was gone. On the other

obișnuite de lucru, dar purta papuci din pânză, ai căror tălpi erau perfect curate. Covorul era mânjit peste tot, în special în partea în care afla ușa, cu urme de cizme murdare lăsate, probabil, de către criminal. Era evident că cineva intrase pe ușa de la cabinetul medical, îl omorâse pe doctor și se făcuse apoi nevăzut. Cu certitudine, atacatorul era un bărbat, având în vedere mărimea urmelor de pași și natura rănilor. Dar în afară de aceste informații, poliția nu știa cum să procedeze în continuare.

Nu existau urme care să indice că ar fi fost vorba de un jaf și ceasul de aur al doctorului era, în siguranță, în buzunarul său. Avea un seif greoi în cameră, fiind găsit încuiat, dar gol. Doamna Woods credea că o sumă frumoasă de bani se afla acolo, dar doctorul plătitese o taxă mare pe grâne⁶, în bani peșin, chiar în ziua aceea și se bănuia că seiful era gol din această cauză și nu din vina vreunui tâlhar. Un lucru lipsea din cameră, dar acel lucru era unul sugestiv. Portretul domnișoarei Morton, care stătuse întotdeauna pe măsuța din colț, fusese scos din ramă și furat. Doamna Woods îl observase acolo când îl așteptase pe angajatorul ei în acea seară și acum portretul dispăruse. Pe de altă parte, un bandaj pentru ochi pe care

hand, there was picked up from the floor a green eye-patch, which the housekeeper could not remember to have seen before. Such a patch might, however, be in the possession of a doctor, and there was nothing to indicate that it was in any way connected with the crime.

Suspicion could only turn in one direction, and Arthur Morton, the young squire, was immediately arrested. The evidence against him was circumstantial, but damning. He was devoted to his sister, and it was shown that since the rupture between her and Dr. Lana he had been heard again and again to express himself in the most vindictive terms towards her former lover. He had, as stated, been seen somewhere about eleven o'clock entering the doctor's drive with a hunting-crop in his hand. He had then, according to the theory of the police, broken in upon the doctor, whose exclamation of fear or of anger had been loud enough to attract the attention of Mrs. Woods. When Mrs. Woods descended, Dr. Lana had made up his mind to talk it over with his visitor, and had, therefore, sent his housekeeper back to her room. This conversation had lasted a long time, had become more and more fiery, and had ended by a personal struggle, in which the doctor lost his life. The fact,

menajera nu-și putea aminti să-l fi văzut vreodată, a fost ridicat de pe podea. Un astfel de bandaj ar putea, totuși, să fie în posesia unui doctor și nu era nimic care să indice că ar fi avut vreo legătură cu crima.

Suspiciunile se puteau îndrepta într-o singură direcție și tânărul moșier, Arthur Morton, a fost imediat arestat. Dovezile împotriva sa țineau de conjecură, dar erau incriminatoare. Era devotat surorii sale și s-a dovedit că de când ea și doctorul Lana au pus capăt relației, acesta fusese auzit de nenumărate ori referindu-se în termeni destul de vindicativi la adresa fostului pretendent al acesteia. Conform declarațiilor, tânărul fusese văzut intrând pe aleea doctorului cu o cravașă în mână, în jurul orei unsprezece. Ipoteza poliției era că el a dat buzna peste doctor, a cărui reacție de spaimă și mânie a fost suficient de sonoră încât să-i atragă atenția doamnei Woods. Când doamna Woods a coborât, doctorul Lana își propusese să discute situația cu musafirul său și, astfel, a trimis-o pe menajeră înapoi în cameră. Conversația durase mult timp, devenise din ce în ce mai aprinsă și se terminase cu o luptă, în urma căreia doctorul și-a pierdut viața. După autopsie, s-a dezvăluit că inima sa era

revealed by a post-mortem, that his heart was much diseased – an ailment quite unsuspected during his life – would make it possible that death might in his case ensue from injuries which would not be fatal to a healthy man. Arthur Morton had then removed his sister's photograph, and had made his way homeward, stepping aside into the laurel bushes to avoid Mrs. Madding at the gate. This was the theory of the prosecution, and the case which they presented was a formidable one.

On the other hand, there were some strong points for the defence. Morton was high-spirited and impetuous, like his sister, but he was respected and liked by everyone, and his frank and honest nature seemed to be incapable of such a crime. His own explanation was that he was anxious to have a conversation with Dr. Lana about some urgent family matters (from first to last he refused even to mention the name of his sister). He did not attempt to deny that this conversation would probably have been of an unpleasant nature. He had heard from a patient that the doctor was out, and he therefore waited until about three in the morning for his return, but as he had seen nothing of him up to that hour, he had given it up and had returned home. As to his death, he knew no more about it than

foarte bolnavă, o boală nebănuită cât timp fusese în viață, fapt care ar fi făcut ca, în cazul său, moartea să fi survenit în urma unor răni care nu ar fi fost fatale pentru un bărbat sănătos. Apoi, Arthur Morton ar fi luat fotografia surorii sale, ducându-se înapoi acasă, ascunzându-se în tufișurile de leandru pentru a nu se întâlni cu doamna Madding la poartă. Aceasta era ipoteza procurorilor și cazul pe care l-au prezentat era unul formidabil.

Pe de altă parte, existau puncte forte pentru apărare. Morton era îndrăzneț și impetuos, asemenea surorii sale, dar era respectat și plăcut de toți, iar firea lui directă și onestă părea să-l facă incapabil de o asemenea faptă. Explicația lui a fost aceea că era nerăbdător să aibă o discuție cu doctorul Lana în legătură cu anumite chestiuni de familie urgente (de la început și până la sfârșit a refuzat să menționeze numele surorii). Nu a încercat să nege că acea discuție ar fi fost, probabil, una neplăcută. Auzise de la un pacient că doctorul era plecat și, astfel, așteptase până la ora trei dimineața ca acesta să se întoarcă, dar cum nu-l zărise până la acea oră, renunțase și se întorsese acasă. Referitor la moartea doctorului, știa la fel de multe despre acest lucru ca polițistul care îl arestase. Fusese,

the constable who arrested him. He had formerly been an intimate friend of the deceased man; but circumstances, which he would prefer not to mention, had brought about a change in his sentiments.

There were several facts which supported his innocence. It was certain that Dr. Lana was alive and in his study at half-past eleven o'clock. Mrs. Woods was prepared to swear that it was at that hour that she had heard his voice. The friends of the prisoner contended that it was probable that at that time Dr. Lana was not alone. The sound which had originally attracted the attention of the housekeeper, and her master's unusual impatience that she should leave him in peace, seemed to point to that. If this were so then it appeared to be probable that he had met his end between the moment when the housekeeper heard his voice and the time when Mrs. Madding made her first call and found it impossible to attract his attention. But if this were the time of his death, then it was certain that Mr. Arthur Morton could not be guilty, as it was AFTER this that she had met the young squire at the gate.

If this hypothesis were correct, and someone was with Dr.

cândva, un prieten apropiat al decedatului, dar circumstanțe pe care ar dori să nu le menționeze, îl determinaseră să-și schimbe sentimentele.

Existau câteva elemente care îi susțineau declarația de nevinovăție. Cu certitudine, doctorul Lana era în viață și în biroul său la ora unsprezece și jumătate. Doamna Woods era gata să jure că la ora aceea îi auzise vocea. Prietenii deținutului au afirmat că era posibil ca la ora aceea doctorul Lana să nu fi fost singur. Zgomotul care îi atrăsese atenția menajerei și nerăbdarea neobișnuită a stăpânului ei de a fi lăsat în pace, indica acest lucru. Dacă lucrurile au stat astfel, era posibil ca doctorul să-și fi găsit sfârșitul în intervalul dintre momentul în care menajera i-a auzit vocea și momentul în care doamna Madding l-a strigat prima oară și i-a fost imposibil să-i atragă atenția. Dar dacă atunci ar fi fost ora morții sale, atunci cu siguranță domnul Arthur Morton nu putea fi vinovat, căci acest lucru s-a petrecut DUPĂ ce femeia l-a întâlnit la poartă pe tânărul moșier.

Dacă această ipoteză ar fi corectă și cineva a fost cu

Lana before Mrs. Madding met Mr. Arthur Morton, then who was this someone, and what motives had he for wishing evil to the doctor? It was universally admitted that if the friends of the accused could throw light upon this, they would have gone a long way towards establishing his innocence. But in the meanwhile it was open to the public to say – as they did say – that there was no proof that anyone had been there at all except the young squire; while, on the other hand, there was ample proof that his motives in going were of a sinister kind. When Mrs. Madding called, the doctor might have retired to his room, or he might, as she thought at the time, have gone out and returned afterwards to find Mr. Arthur Morton waiting for him. Some of the supporters of the accused laid stress upon the fact that the photograph of his sister Frances, which had been removed from the doctor's room, had not been found in her brother's possession. This argument, however, did not count for much, as he had ample time before his arrest to burn it or to destroy it. As to the only positive evidence in the case – the muddy footmarks upon the floor – they were so blurred by the softness of the carpet that it was impossible to make any trustworthy deduction from them. The most that could be said

doctorul Lana înainte ca doamna Madding să-l fi întâlnit pe domnul Arthur Morton, atunci cine era acel „cineva” și ce motive avea să-i dorească răul doctorului? Cu siguranță, dacă prietenii acuzatului ar fi putut face lumină în acest aspect, ei ar fi făcut totul ca să-i dovedească nevinovăția. Dar, între timp, oamenii puteau spune – și asta și făceau – că nu exista nicio dovadă că cineva ar fi fost acolo cu excepția tânărului moșier; în timp ce, pe de altă parte, existau dovezi ample că motivele lui erau de natură sinistră. Când doamna Madding l-a strigat, doctorul ar fi putut să se fi retras în cameră sau ar fi putut, așa cum ea s-a gândit la acel moment dat, să plece și să se întoarcă după, găsindu-l pe domnul Arthur Morton așteptându-l. Unii dintre susținătorii acuzatului au evidențiat faptul că fotografia surorii sale Frances, care a fost luată din camera doctorului, nu a fost găsită în posesia fratelui ei. Totuși, acest argument nu era de mare ajutor, căci ar fi avut timp îndelungat la dispoziție, înainte de arestarea sa, pentru a o arde sau a o distruge. Cât despre singura dovadă favorabilă în acest caz – urmele de cizme murdare de pe podea – acestea erau atât de greu de deslușit din cauza covorului moale, încât era imposibil să se facă o deducție demnă de încredere pe baza lor. Cel mult, se

was that their appearance was not inconsistent with the theory that they were made by the accused, and it was further shown that his boots were very muddy upon that night. There had been a heavy shower in the afternoon, and all boots were probably in the same condition.

Such is a bald statement of the singular and romantic series of events which centred public attention upon this Lancashire tragedy. The unknown origin of the doctor, his curious and distinguished personality, the position of the man who was accused of the murder, and the love affair which had preceded the crimes all combined to make the affair one of those dramas which absorbs the whole interest of a nation. Throughout the three kingdoms⁷ men discussed the case of the Black Doctor of Bishop's Crossing, and many were the theories put forward to explain the facts; but it may safely be said that among them all there was not one which prepared the minds of the public for the extraordinary sequel, which caused so much excitement upon the first day of the trial, and came to a climax upon the second. The long files of the Lancaster Weekly⁸ with their report of the case lie before me as I write, but I must content myself with a synopsis of the case up to the point

putea spune că, după cum arătau, acestea nu erau incompatibile cu teoria conform căreia ar fi fost făcute de către acuzat și după cum s-a și dovedit, cizmele acestuia fuseseră pline de noroi în acea noapte. Plouase torențial în după amiaza aceea și probabil toate cizmele erau în aceleași condiții.

Aceasta este descrierea simplă referitoare la evenimentele speciale și romantice care au atras atenția tuturor asupra tragediei din Lancashire. Obârșia necunoscută a doctorului, personalitatea sa stranie și distinsă, poziția bărbatului care a fost acuzat de crimă și povestea de iubire care a precedat crimele, toate acestea combinate au dat naștere unei povești dramatice care să stârnească interesul unei întregi națiuni. Pretutindeni, în cele trei regate⁷, oamenii discutau despre cazul doctorului negru din Bishop's Crossing și existau multe ipoteze care să explice ceea ce se petrecuse. Dar se poate afirma, cu certitudine, că niciuna dintre acestea nu a pregătit mințile publicului pentru extraordinara continuare care a iscat multă forfotă din prima zi a procesului și care a atins apogeul în ziua următoare. Am în fața mea, în timp ce scriu, articolele nesfârșite din *Lancaster Weekly*⁸ care dezbat evenimentul, dar trebuie să mă mulțumesc cu un sumar al cazului până în punctul în care,

when, upon the evening of the first day, the evidence of Miss Frances Morton threw a singular light upon the case.

Mr. Porlock Carr, the counsel for the prosecution, had marshalled his facts with his usual skill, and as the day wore on, it became more and more evident how difficult was the task which Mr. Humphrey, who had been retained for the defence, had before him. Several witnesses were put up to swear to the intemperate expressions which the young squire had been heard to utter about the doctor, and the fiery manner in which he resented the alleged ill-treatment of his sister. Mrs. Madding repeated her evidence as to the visit which had been paid late at night by the prisoner to the deceased, and it was shown by another witness that the prisoner was aware that the doctor was in the habit of sitting up alone in this isolated wing of the house, and that he had chosen this very late hour to call because he knew that his victim would then be at his mercy. A servant at the squire's house was compelled to admit that he had heard his master return about three that morning, which corroborated Mrs. Madding's statement that she had seen him among the laurel bushes near the gate upon the occasion of her second visit. The muddy boots and an alleged similarity in the

în seara primei zile de judecată, dovezile domnișoarei Frances Morton au aruncat o lumină diferită asupra cazului.

Domnul Porlock Carr, avocatul acuzării, a prezentat faptele în stilul-i caracteristic și odată cu lăsarea serii, devenea din ce în ce mai clar că sarcina domnului Humphrey, avocatul apărării, era una dificilă. Câțiva martori au fost puși să declare, sub jurământ, că au auzit vorbele necumpătate ale tânărului moșier la adresa doctorului și maniera înflăcărată în care acesta își exprimase resentimentul față de modul necuviincios în care fusese tratată sora sa. Doamna Madding și-a repetat mărturia referitoare la vizita făcută răposatului, târziu în noapte, de către deținut și s-a dovedit de către un alt martor că deținutul știa că doctorul avea obiceiul să stea singur, în aripa acea izolată a casei și că alesese tocmai acea oră târzie ca să-l viziteze pentru că știa că victima s-ar afla la mila lui. Un servitor din casa tânărului moșier a fost constrâns să recunoască faptul că și-a auzit stăpânul întorcându-se în jurul orei trei, în acea dimineață, fapt care corobora cu declarația doamnei Madding conform căreia aceasta îl văzuse în tufișurile de leandru, în apropierea porții, în urma celei de-a doua vizite. S-a discutat riguros pe baza cizmelor pline de noroi și pretensei asemănări a

footprints were duly dwelt upon, and it was felt when the case for the prosecution had been presented that, however circumstantial it might be, it was none the less so complete and so convincing, that the fate of the prisoner was sealed, unless something quite unexpected should be disclosed by the defence. It was three o'clock when the prosecution closed. At half-past four, when the court rose, a new and unlooked-for development had occurred. I extract the incident, or part of it, from the journal which I have already mentioned, omitting the preliminary observations of the counsel.

Considerable sensation was caused in the crowded court when the first witness called for the defence proved to be Miss Frances Morton, the sister of the prisoner. Our readers will remember that the young lady had been engaged to Dr. Lana, and that it was his anger over the sudden termination of this engagement which was thought to have driven her brother to the perpetration of this crime. Miss Morton had not, however, been directly implicated in the case in any way, either at the inquest or at the police-court proceedings, and her appearance as the leading witness for the defence came as a surprise upon

urmele de pași și la momentul în care acuzarea și-a susținut pledoaria s-a simțit că deși ținea de conjunctură, aceasta era într-atât de completă și convingătoare că soarta deținutului era pecetluită dacă ceva cu adevărat neașteptat nu ar fi fost dezvăluit de către avocatul apărării. Era ora trei când acuzarea și-a încheiat pledoaria. La ora patru și jumătate, la finalul zilei, s-a petrecut ceva nou și neprevăzut. Extrag incidentul sau o parte din acesta, din ziarul pe care l-am menționat mai sus, omițând observațiile preliminare ale avocatului.

S-a creat mare vâlvă în tribunalul plin de oameni când primul martor chemat de apărare s-a dovedit a fi domnișoara Frances Morton, sora deținutului. Cititorii noștri își vor aminti că tânăra domnișoară fusese logodită cu doctorul Lana și că mania iscată de încheierea bruscă a logodnei se credea a fi motivul pentru care fratele ei ar fi comis această crimă. Cu toate acestea, domnișoara Morton nu fusese, în mod direct, implicată în acest caz, nici în anchetă și nici în procedurile conduse de poliție și tribunal, iar apariția ei ca martor principal pentru apărare a fost surprinzătoare pentru public.

the public.

Miss Frances Morton, who was a tall and handsome brunette, gave her evidence in a low but clear voice, though it was evident throughout that she was suffering from extreme emotion. She alluded to her engagement to the doctor, touched briefly upon its termination, which was due, she said, to personal matters connected with his family, and surprised the court by asserting that she had always considered her brother's resentment to be unreasonable and intemperate. In answer to a direct question from her counsel, she replied that she did not feel that she had any grievance whatever against Dr. Lana, and that in her opinion he had acted in a perfectly honourable manner. Her brother, on an insufficient knowledge of the facts, had taken another view, and she was compelled to acknowledge that, in spite of her entreaties, he had uttered threats of personal violence against the doctor, and had, upon the evening of the tragedy, announced his intention of "having it out with him". She had done her best to bring him to a more reasonable frame of mind, but he was very headstrong where his emotions or prejudices were concerned.

Domnișoara Frances Morton, care era o brunetă înaltă și frumoasă, a dat mărturie cu o voce slabă, dar clară, deși era evident că era extrem de emoționată. A amintit de logodna sa cu doctorul, a menționat în treacăt despre încheierea acesteia, încheiere cauzată, conform spuselor ei, de problemele personale legate de familia doctorului și a uimit tribunalul când a spus că a considerat întotdeauna resentimentul fratelui ei ca fiind nefondat și necumpătat. Ca răspuns la o întrebare directă adresată de către avocatul ei, domnișoara a replicat că nu avea niciun motiv să se plângă la adresa doctorului Lana și că acesta se comportase, în opinia ei, într-o manieră absolut onorabilă. Fratele ei, neștiind multe detalii, fusese de o altă părere, și a fost constrânsă să recunoască faptul că, în pofida rugămintilor ei, acesta rostise amenințări violente împotriva doctorului și că în seara tragediei, el își anunțase intenția de „a-și regla conturile” cu doctorul. Ea făcuse tot ce-i stătuse în putință să-i schimbe părerea, dar era foarte încăpățânat când venea vorba de sentimente sau prejudecăți.

Up to this point the young lady's evidence had appeared to make against the prisoner rather than in his favour. The questions of her counsel, however, soon put a very different light upon the matter, and disclosed an unexpected line of defence.

Mr. Humphrey: Do you believe your brother to be guilty of this crime?

The Judge: I cannot permit that question, Mr. Humphrey. We are here to decide upon questions of fact – not of belief.

Mr. Humphrey: Do you know that your brother is not guilty of the death of Doctor Lana?

Miss Morton: Yes.

Mr. Humphrey: How do you know it?

Miss Morton: Because Dr. Lana is not dead.

There followed a prolonged sensation in court, which interrupted the examination of the witness.

Mr. Humphrey: And how do you know, Miss Morton,

Până în acest punct, mărturia tinerei domnișoare părea să fie mai degrabă împotriva deținutului decât în favoarea sa. Totuși, pe parcursul mărturiei, întrebările avocatului au arătat lucrurile sub o altă lumină și au dezvăluit o strategie neașteptată.

Domnul Humphrey: – Credeți că fratele dumneavoastră este vinovat de această crimă?

Judecătorul: – Nu pot permite această întrebare, domnule Humphrey. Aici ne luăm după fapte, nu după opinii.

Domnul Humphrey: – Știți că fratele dumneavoastră nu este vinovat de moartea doctorului Lana?

Domnișoara Morton: – Da.

Domnul Humphrey: – De unde știți?

Domnișoara Morton: – Știu pentru că doctorul Lana nu este mort.

A urmat o forfotă prelungă în sala de judecată, care a întrerupt interogarea martorului.

Domnul Humphrey: – Și de unde știți, domnișoară

that Dr. Lana is not dead?

Miss Morton: Because I have received a letter from him since the date of his supposed death.

Mr. Humphrey: Have you this letter?

Miss Morton: Yes, but I should prefer not to show it.

Mr. Humphrey: Have you the envelope?

Miss Morton: Yes, it is here.

Mr. Humphrey: What is the post-mark?

Miss Morton: Liverpool.

Mr. Humphrey: And the date?

Miss Morton: June the 22nd.

Mr. Humphrey: That being the day after his alleged death. Are you prepared to swear to this handwriting, Miss Morton?

Miss Morton: Certainly.

Mr. Humphrey: I am prepared to call six other witnesses,

Morton, că doctorul Lana nu e mort?

Domnișoara Morton: – Pentru că am primit o scrisoare de la el datând din ziua în care se presupune că ar fi murit.

Domnul Humphrey: – Aveți această scrisoare?

Domnișoara Morton: – Da, dar aș prefera să nu o arăt.

Domnul Humphrey: – Aveți plicul?

Domnișoara Morton: – Da, e aici.

Domnul Humphrey: – De unde provine ștampila poștală?

Domnișoara Morton: Din Liverpool.

Domnul Humphrey: Și data?

Domnișoara Morton: Douăzeci și doi iunie.

Domnul Humphrey: Aceasta fiind a doua zi după presupusa sa moarte. Puteți jura că este scrisul lui, domnișoară Morton?

Domnișoara Morton: Bineînțeles.

Domnul Humphrey: Onorată Instanță, sunt gata să chem

my lord, to testify that this letter is in the writing of Doctor Lana.

The Judge: Then you must call them tomorrow.

Mr. Porlock Carr (counsel for the prosecution): In the meantime, my lord, we claim possession of this document, so that we may obtain expert evidence as to how far it is an imitation of the handwriting of the gentleman whom we still confidently assert to be deceased. I need not point out that the theory so unexpectedly sprung upon us may prove to be a very obvious device adopted by the friends of the prisoner in order to divert this inquiry. I would draw attention to the fact that the young lady must, according to her own account, have possessed this letter during the proceedings at the inquest and at the police-court. She desires us to believe that she permitted these to proceed, although she held in her pocket evidence which would at any moment have brought them to an end.

Mr. Humphrey: Can you explain this, Miss Morton?

Miss Morton: Dr. Lana desired his secret to be preserved.

alți șase martori care să depună mărturie că acesta este scrisul doctorului Lana.

Judecătorul: O să-i chemați mâine.

Domnul Porlock Carr (avocatul acuzării): Între timp, Onorată Instanță, cerem spre custodie documentul, astfel încât să fie dus unui expert care să constate dacă s-a falsificat scrisul domnului pe care încă îl considerăm decedat. Nu este nevoie să subliniez faptul că ipoteza apărută atât de neașteptat s-ar putea dovedi o strategie clară adoptată de către prietenii deținutului pentru ca astfel să se divagheze de la anchetă. Aș dori să atrag atenția asupra faptului că tânăra domnișoară, conform chiar spuselor sale, a avut această scrisoare în posesia sa pe durata anchetei și la judecătorie. Dorește ca noi să credem că dumneaei a lăsat lucrurile să decurgă normal, deși a avut în buzunar dovada care ar fi putut, în orice moment, să pună capăt anchetei.

Domnul Humphrey: Puteți explica acest lucru, domnișoară Morton?

Domnișoara Morton: Doctorul Lana a dorit ca secretul său

Mr. Porlock Carr: Then why have you made this public?

Miss Morton: To save my brother.

A murmur of sympathy broke out in court, which was instantly suppressed by the Judge.

The Judge: Admitting this line of defence, it lies with you, Mr. Humphrey, to throw a light upon who this man is whose body has been recognized by so many friends and patients of Dr. Lana as being that of the doctor himself.

A Juryman: Has anyone up to now expressed any doubt about the matter?

Mr. Porlock Carr: Not to my knowledge.

Mr. Humphrey: We hope to make the matter clear.

The Judge: Then the court adjourns until tomorrow.

This new development of the case excited the utmost interest among the general public. Press comment was

să nu fie divulgat.

Domnul Porlock Carr: Atunci de ce l-ați făcut public?

Domnișoara Morton: Pentru a-mi salva fratele.

Un murmur de simpatie s-a auzit în sala de judecată care a fost înăbușit degrabă de către judecător.

Judecătorul: Acceptând această dovadă, domnule Humphrey, stă în puterea dumneavoastră să arătați cine este bărbatul al cărui cadavru a fost recunoscut de atâția prieteni și pacienți ca fiind al doctorului Lana.

Un jurat: Are cineva vreo îndoială legată de această situație?

Domnul Porlock Carr: Nu, din câte știu eu.

Domnul Humphrey: Sperăm că vom face lumină în acest caz.

Judecătorul: Procesul se amână până mâine.

Apariția acestui nou element a stârnit un interes enorm printre oameni. Presa se abținea de la comentarii din cauza

prevented by the fact that the trial was still undecided, but the question was everywhere argued as to how far there could be truth in Miss Morton's declaration, and how far it might be a daring ruse for the purpose of saving her brother. The obvious dilemma in which the missing doctor stood was that if by any extraordinary chance he was not dead, then he must be held responsible for the death of this unknown man, who resembled him so exactly, and who was found in his study. This letter which Miss Morton refused to produce was possibly a confession of guilt, and she might find herself in the terrible position of only being able to save her brother from the gallows by the sacrifice of her former lover. The court next morning was crammed to overflowing, and a murmur of excitement passed over it when Mr. Humphrey was observed to enter in a state of emotion, which even his trained nerves could not conceal, and to confer with the opposing counsel. A few hurried words—words which left a look of amazement upon Mr. Porlock Carr's face—passed between them, and then the counsel for the defence, addressing the Judge, announced that, with the consent of the prosecution, the young lady who had given evidence upon the sitting before would not be recalled.

faptului că procesul nu se încheiase încă, dar toți se întrebau dacă declarația domnișoarei Morton ar putea fi adevărată și în ce măsură ar fi putut fi un șiretlic îndrăzneț menit să-i salveze fratele. Disparația doctorului era învăluită într-o dilemă evidentă: dacă printr-o întâmplare extraordinară acesta nu era mort, atunci ar trebui să fie răspunzător pentru moartea acestui bărbat necunoscut, căruia îi semăna atât de mult și care a fost găsit în biroul său. Scrisoarea pe care domnișoara Morton a refuzat să o arate era, posibil, o mărturisire a vinovăției și s-ar putea ca tânăra să se afle în situația îngrozitoare în care să-și poată salva fratele de la eșafod, numai sacrificându-și fostul iubit. Dimineața următoare, sala de judecată era plină până la refuz și a fost cuprinsă de freamăt, când domnul Humphrey a fost zărit intrând, într-o stare de agitație, pe care nici măcar nervii săi antrenați nu o puteau ascunde și discutând cu banca acuzării. Câteva cuvinte în pripă – cuvinte care l-au surprins pe domnul Porlock Carr – au fost schimbate între ei și apoi, avocatul apărării s-a adresat judecătorului, anunțând că, având aprobarea băncii acuzării, tânăra domnișoară care depusese mărturie cu o zi în urmă, nu va fi chemată din nou.

The Judge: But you appear, Mr. Humphrey, to have left matters in a very unsatisfactory state.

Mr. Humphrey: Perhaps, my lord, my next witness may help to clear them up.

The Judge: Then call your next witness.

Mr. Humphrey: I call Dr. Aloysius Lana.

The learned counsel has made many telling remarks in his day, but he has certainly never produced such a sensation with so short a sentence. The court was simply stunned with amazement as the very man whose fate had been the subject of so much contention appeared bodily before them in the witness-box. Those among the spectators who had known him at Bishop's Crossing saw him now, gaunt and thin, with deep lines of care upon his face. But in spite of his melancholy bearing and despondent expression, there were few who could say that they had ever seen a man of more distinguished presence. Bowing to the judge, he asked if he might be allowed to make a statement, and having been duly informed that

Judecătorul: – Dar se pare că ați lăsat lucrurile nelămurite, domnule Humphrey.

Domnul Humphrey: Onorată Instanță, poate că următorul meu martor va ajuta să le clarifice.

Judecătorul: Atunci chemați-l pe următorul martor.

Domnul Humphrey: Îl chem ca martor pe doctorul Aloysius Lana.

Iscusitul avocat spusese multe lucruri elocvente la vremea sa, dar, fără îndoială, nu stărnise niciodată o asemenea vâlvă doar cu o afirmație atât de scurtă. Sala era pur și simplu mută de uimire, în vreme ce chiar bărbatul a cărei soartă fusese subiectul atâtor controverse, a apărut dinaintea lor, în carne și oase, în boxa martorilor. Cei care se aflau în sală și îl cunoscuseră în Bishop's Crossing, îl vedeau acum sfrijit și slab, cu urme adânci de griji pe chip. Dar, în ciuda melancoliei și expresiei abătute, puțini puteau spune că au văzut vreodată un bărbat care să aibă o prezență la fel de distinsă ca doctorul. Înclinându-se în fața judecătorului, el a cerut permisiunea să facă o declarație și spunându-i-se, așa cum se cerea, că tot ceea

whatever he said might be used against him, he bowed once more, and proceeded:

"My wish," said he, "is to hold nothing back, but to tell with perfect frankness all that occurred upon the night of the 21st of June. Had I known that the innocent had suffered, and that so much trouble had been brought upon those whom I love best in the world, I should have come forward long ago; but there were reasons which prevented these things from coming to my ears. It was my desire that an unhappy man should vanish from the world which had known him, but I had not foreseen that others would be affected by my actions. Let me to the best of my ability repair the evil which I have done.

"To anyone who is acquainted with the history of the Argentine Republic the name of Lana is well known. My father, who came of the best blood of old Spain, filled all the highest offices of the State, and would have been President but for his death in the riots of San Juan¹⁰. A brilliant career might have been open to my twin brother Ernest and myself had it not been for financial losses which made it necessary that we should earn our own living. I apologize, sir, if these details

ce va spune va putea fi folosit împotriva sa, se înclină din nou și începu:

—Îmi doresc, spuse el, să spun tot, și să fiu în totalitate sincer în legătură cu ceea ce s-a întâmplat în noaptea de 21 iunie. Să fi știut că au avut de suferit oameni nevinovați și că cei pe care îi iubesc cel mai mult pe lumea asta au avut parte de atâtea necazuri, aș fi mărturisit mai demult, dar au existau motive care au făcut ca aceste lucruri să nu ajungă la urechile mele. A fost dorința mea ca un bărbat nefericit să dispară din lumea aceasta, dar nu am prevăzut că alții vor fi afectați de faptele mele. Permiteți-mi să încerc, pe cât îmi este în putință, să remediez răul pe care l-am făcut.

—Tuturor celor care sunt familiarizați cu istoria Republicii Argentina, numele de Lana le este bine cunoscut. Tatăl meu, care se trage dintr-o familie nobilă a Spaniei de odinioară, a ocupat toate pozițiile importante ale statului și ar fi putut fi președinte dacă nu ar fi murit în timpul răscoalelor din San Juan¹⁰. Și eu, și fratele meu geamăn, Ernest, am fi avut parte de o carieră minunată dacă nu am fi avut pierderi financiare și n-am fi fost nevoiți să ne câștigăm singuri existența. Îmi cer

appear to be irrelevant, but they are a necessary introduction to that which is to follow.

"I had, as I have said, a twin brother named Ernest, whose resemblance to me was so great that even when we were together people could see no difference between us. Down to the smallest detail we were exactly the same. As we grew older this likeness became less marked because our expression was not the same, but with our features in repose the points of difference were very slight.

"It does not become me to say too much of one who is dead, the more so as he is my only brother, but I leave his character to those who knew him best. I will only say—for I HAVE to say it—that in my early manhood I conceived a horror of him, and that I had good reason for the aversion which filled me. My own reputation suffered from his actions, for our close resemblance caused me to be credited with many of them. Eventually, in a peculiarly disgraceful business, he contrived to throw the whole odium upon me in such a way that I was forced to leave the Argentine for ever, and to seek a career in Europe. The freedom from his hated presence more

iertare, domnule, dacă aceste detalii par irelevante, dar sunt introducerea necesară pentru ce va urma.

— Am avut, după cum am spus, un frate geamăn pe nume Ernest a cărui asemănare cu mine era atât de mare încât chiar și atunci când eram împreună nimeni nu ne putea deosebi. Eram identici, până la cel mai mic detaliu. Pe măsură ce creșteam, această asemănare a devenit mai puțin pronunțată căci nu aveam aceeași expresie a feței, dar având în vedere trăsăturile noastre, diferențele erau foarte mici.

— Nu-mi stă în fire să vorbesc despre un om mort, cu atât mai mult cu cât este singurul meu frate, dar las discuția despre caracterul lui în seama celor care îl cunoșteau mai bine. Voi spune doar, căci trebuie s-o spun, că în tinerețea mea îmi era groază de el și că aversiunea față de el era bine întemeiată. Reputația mea a avut de suferit din cauza faptelor lui, căci dată fiind asemănarea, multe erau puse pe seama mea. În cele din urmă, aflat într-o situație rușinoasă, a făcut în așa fel încât să atragă asupra mea întregul oprobriu și am fost nevoit să părăsesc Argentina pentru totdeauna, căutându-mi o carieră în Europa. Să fiu liber de prezența lui odioasă a compensat

than compensated me for the loss of my native land. I had enough money to defray my medical studies at Glasgow, and I finally settled in practice at Bishop's Crossing, in the firm conviction that in that remote Lancashire hamlet I should never hear of him again.

"For years my hopes were fulfilled, and then at last he discovered me. Some Liverpool man who visited Buenos Ayres put him upon my track. He had lost all his money, and he thought that he would come over and share mine. Knowing my horror of him, he rightly thought that I would be willing to buy him off. I received a letter from him saying that he was coming. It was at a crisis in my own affairs, and his arrival might conceivably bring trouble, and even disgrace, upon some whom I was especially bound to shield from anything of the kind. I took steps to insure that any evil which might come should fall on me only, and that" – here he turned and looked at the prisoner – "was the cause of conduct upon my part which has been too harshly judged. My only motive was to screen those who were dear to me from any possible connection with scandal or disgrace. That scandal and disgrace would come with my brother was only to say that what had been would be

pierderea țării mele de baștină. Aveam suficienți bani să plătesc studiile medicale din Glasgow și într-un final, m-am stabilit în Bishop's Crossing, ca doctor, ferm convins că nu voi mai auzi niciodată de el în acest cătun îndepărtat din Lancashire.

– Timp de mulți ani, speranțele mele n-au fost în van, dar m-a găsit, într-un târziu. Un bărbat din Liverpool, care a vizitat Buenos Ayres, l-a pus pe urmele mele. Își pierduse toți banii și s-a gândit să vină la mine și să se folosească de ai mei. Știind că îmi era groază de el, a avut dreptate să creadă că aș fi dispus să-i dau bani să mă lase în pace. Am primit o scrisoare de la el spunându-mi că va veni. Și eu mă aflam într-o situație de criză, iar venirea lui ar fi putut aduce probleme, chiar și rușine, persoanelor pe care mă decisese să le protejez de asemenea lucruri. Am luat măsuri să mă asigur că tot răul va cădea doar asupra mea și acesta – se întoarce și îl privi pe deținut – a fost motivul comportamentului meu prea aspru judecat. Singurul meu scop a fost să îi feresc pe cei dragi mie de orice i-ar fi putut implica într-un scandal sau într-o situație rușinoasă. A spune că fratele meu ar stârni scandaluri și ar provoca rușine ar fi ceva

again.

"My brother arrived himself one night not very long after my receipt of the letter. I was sitting in my study after the servants had gone to bed, when I heard a footstep upon the gravel outside, and an instant later I saw his face looking in at me through the window. He was a clean-shaven man like myself, and the resemblance between us was still so great that, for an instant, I thought it was my own reflection in the glass. He had a dark patch over his eye, but our features were absolutely the same. Then he smiled in a sardonic way which had been a trick of his from his boyhood, and I knew that he was the same brother who had driven me from my native land, and brought disgrace upon what had been an honourable name. I went to the door and I admitted him. That would be about ten o'clock that night.

"When he came into the glare of the lamp, I saw at once that he had fallen upon very evil days. He had walked from Liverpool, and he was tired and ill. I was quite shocked by the expression upon his face. My medical knowledge told me that there was some serious internal malady. He had been drinking

redundant.

– Fratele meu a ajuns într-o noapte, la scurt timp după ce am primit scrisoarea. După ce servitorii s-au dus la culcare, mă aflam în biroul meu, când am auzit pași pe pietrișul de afară și, o clipă mai târziu, i-am zărit chipul privindu-mă pe fereastră. Era bărbierit ca mine, iar asemănarea dintre noi era încă într-atât de izbitoare încât, pentru un moment, am crezut că e reflexia mea în geam. Avea un bandaj negru peste ochi, dar trăsăturile noastre erau identice. Apoi, a zâmbit în stilul său diabolic, trucul lui încă de când era mic, și am știut că era același frate care mă determinase să-mi părăsesc țara nativă și care adusese rușine numelui care odinioară fusese unul respectat. M-am dus la ușă și l-am lăsat să intre. Asta s-a întâmplat pe la ora zece, în acea noapte.

– Când a pășit în lumina lămpii, mi-am dat seama imediat că zilele negre s-au abătut asupra lui. Mersese pe jos din Liverpool, era obosit și bolnav. Am fost de-a dreptul șocat de expresia de pe chipul său. Mi-am dat seama datorită cunoștințelor mele medicale că suferea de o boală internă gravă.

also, and his face was bruised as the result of a scuffle which he had had with some sailors. It was to cover his injured eye that he wore this patch, which he removed when he entered the room. He was himself dressed in a pea-jacket and flannel shirt, and his feet were bursting through his boots. But his poverty had only made him more savagely vindictive towards me. His hatred rose to the height of a mania. I had been rolling in money in England, according to his account, while he had been starving in South America. I cannot describe to you the threats which he uttered or the insults which he poured upon me. My impression is, that hardships and debauchery had unhinged his reason. He paced about the room like a wild beast, demanding drink, demanding money, and all in the foulest language. I am a hot-tempered man, but I thank God that I am able to say that I remained master of myself, and that I never raised a hand against him. My coolness only irritated him the more. He raved, he cursed, he shook his fists in my face, and then suddenly a horrible spasm passed over his features, he clapped his hand to his side, and with a loud cry he fell in a heap at my feet. I raised him up and stretched him upon the sofa, but no answer came to my exclamations, and the hand which I held in

Băuse, de asemenea, și fața sa era vânătă ca urmare a unei încăierări pe care o avusese cu niște marinari. Purta bandajul pentru a-și acoperi ochiul rănit, dar și l-a dat jos când a intrat în cameră. Era îmbrăcat într-o jachetă și o cămașă de flanel, iar picioarele îi ieșeau din cizme. Dar sărăcia îl făcuse și mai răzbunător și sălbatic la adresa mea. Ura lui atinsese cotele nebuniei. Din punctul lui de vedere, eu mă tăvăleam în bani în Anglia, în timp ce el murea de foame în America de Sud. Nu vă pot descrie amenințările pe care le-a rostit sau insultele care au căzut potop asupra mea. Părerea mea este că greutățile și depravarea i-au luat mințile. Se plimba dintr-un colț în altul al camerei precum un animal sălbatic, cerând ceva de băut, cerând bani și toate acestea folosind un limbaj murdar. Sunt un om iute la mânie, dar mulțumesc Domnului, pot să spun că m-am controlat și n-am ridicat niciodată mâna la el. Calmul meu nu a făcut decât să îl irite și mai tare. Delira, injura, își agita pumnii în fața mea și apoi, brusc, un spasm îngrozitor i-a cuprins chipul, și-a izbit mâna de șold și cu un țipăt răsunător a căzut grămadă la picioarele mele. L-am ridicat și l-am întins pe canapea, dar nu a răspuns chemărilor mele și mâna pe care i-o țineam într-a mea era rece și umedă. Inima sa bolnavă cedase.

mine was cold and clammy. His diseased heart had broken down. His own violence had killed him.

"For a long time I sat as if I were in some dreadful dream, staring at the body of my brother. I was aroused by the knocking of Mrs. Woods, who had been disturbed by that dying cry. I sent her away to bed. Shortly afterwards a patient tapped at the surgery door, but as I took no notice, he or she went off again. Slowly and gradually as I sat there a plan was forming itself in my head in the curious automatic way in which plans do form. When I rose from my chair my future movements were finally decided upon without my having been conscious of any process of thought. It was an instinct which irresistibly inclined me towards one course.

"Ever since that change in my affairs to which I have alluded, Bishop's Crossing had become hateful to me. My plans of life had been ruined, and I had met with hasty judgments and unkind treatment where I had expected sympathy. It is true that any danger of scandal from my brother had passed away with his life; but still, I was sore about the past, and felt that things could never be as they had been. It may be that I

Propria lui violență îl ucisese.

– Pentru mult timp am privit cadavrul fratelui meu ca și când aș fi fost într-un coșmar oribil. M-a trezit ciocănitul doamnei Woods, care fusese deranjată de țipătul muribund. Am trimis-o la culcare. La scurt timp, un pacient a bătut la ușa cabinetului, dar cum n-am băgat de seamă, el sau ea a plecat. Încet-încet, în timp ce stăteam acolo, un plan mi-a încolțit în minte în felul acela straniu și involuntar în care planurile iau naștere. Când m-am ridicat de pe scaun, m-am decis în cele din urmă ce voi face, fără să fiu conștient de faptul că am gândit asta în prealabil. A fost un instinct care m-a făcut să mă îndrept, fără să mă pot împotrivi, către o anumită cale.

– De când cu schimbarea aceea, la care am făcut referire, legată de treburile mele, am început să urăsc Bishop's Crossing. Planurile mele de viitor se năruiseră și mă lovisem de păreri pripite și de oameni care mă tratau cu asprime când eu mă așteptasem la simpatie. E adevărat că pericolul unui scandal pierise odată cu el, dar mă mai chinuia încă trecutul și simțeam că lucrurilor nu vor fi niciodată cum au fost. Se poate să fi fost

was unduly sensitive, and that I had not made sufficient allowance for others, but my feelings were as I describe. Any chance of getting away from Bishop's Crossing and of everyone in it would be most welcome to me. And here was such a chance as I could never have dared to hope for, a chance which would enable me to make a clean break with the past.

"There was this dead man lying upon the sofa, so like me that save for some little thickness and coarseness of the features there was no difference at all. No one had seen him come and no one would miss him. We were both clean-shaven, and his hair was about the same length as my own. If I changed clothes with him, then Dr. Aloysius Lana would be found lying dead in his study, and there would be an end of an unfortunate fellow, and of a blighted career. There was plenty of ready money in the room, and this I could carry away with me to help me to start once more in some other land. In my brother's clothes I could walk by night unobserved as far as Liverpool, and in that great seaport I would soon find some means of leaving the country. After my lost hopes, the humblest existence where I was unknown was far preferable, in my estimation, to a practice, however successful, in Bishop's Crossing, where at

eu excesiv de sensibil și să nu mă fi arătat prea îngăduitor cu ceilalți, dar sentimentele mele erau cum vi le descriu. Orice șansă de a pleca departe de Bishop's Crossing și de toți de aici ar fi fost binevenită pentru mine. Și acum aveam o șansă la care nici nu îndrăznisem să sper, o șansă care-mi permitea să mă rup de trecut.

—Un bărbat mort era întins pe canapea, foarte asemănător mie și cu excepția unor trăsături mai aspre, nu exista nicio diferență. Nimeni nu îl văzuse venind și nimeni nu-i va duce dorul. Eram amândoi bărbieriți, iar părul lui era de aceeași lungime cu al meu. Dacă aș schimba hainele cu el, atunci doctorului Aloysius Lana ar fi găsit mort, în biroul lui și acesta ar fi sfârșitul unui om nenorocos și al unei cariere năpăstuite. Erau destui bani peșin în cameră și i-aș fi putut lua cu mine să mă ajute să-mi iau viața de la capăt, din nou, într-un alt ținut. Aș putea merge pe timp de noapte, neobservat, până în Liverpool, în hainele fratelui meu și în acel imens port aș găsi, cât de curând, mijloace prin care să părăsesc țara. Pierzându-mi speranța, am considerat că o viață umilă, undeva unde să nu mă știe nimeni ar fi de preferat decât o carieră de succes, în Bishop's Crossing, unde aș putea, în orice clipă, să

any moment I might come face to face with those whom I should wish, if it were possible, to forget. I determined to effect the change.

"And I did so. I will not go into particulars, for the recollection is as painful as the experience; but in an hour my brother lay, dressed down to the smallest detail in my clothes, while I slunk out by the surgery door, and taking the back path which led across some fields, I started off to make the best of my way to Liverpool, where I arrived the same night. My bag of money and a certain portrait were all I carried out of the house, and I left behind me in my hurry the shade which my brother had been wearing over his eye. Everything else of his I took with me.

"I give you my word, sir, that never for one instant did the idea occur to me that people might think that I had been murdered, nor did I imagine that anyone might be caused serious danger through this stratagem by which I endeavoured to gain a fresh start in the world. On the contrary, it was the thought of relieving others from the burden of my presence which was always uppermost in my mind. A sailing vessel was

dau nas în nas cu aceia de care, dacă ar fi posibil, aş dori să uit. Am decis că trebuie să fac schimbarea.

—Şi asta am şi făcut. Nu o să intru în detalii căci amintirea e la fel de dureroasă precum experienţa trăită; dar în decursul unei ore, fratele meu era întins pe jos, îmbrăcat până la cel mai detaliu, în hainele mele. M-am strecurat afară pe uşa cabinetului şi, mergând pe cărarea din spate care ducea spre nişte păşuni, am pornit la drum către Liverpool unde am ajuns în aceeaşi noapte. Punga mea cu bani şi un anumit portret era tot ce luasem cu mine din casă şi, grăbit fiind, am lăsat în urmă bandajul pe care fratele meu îl purtase pe ochi. În rest, am luat tot ce-i aparţinea cu mine.

—Vă dau cuvântul meu, domnule, că niciodată, nici măcar pentru o clipă, nu mi-a trecut prin minte că oamenii vor crede că aş fi fost ucis sau că cineva ar putea fi în pericol din cauza acestui şiretlic prin care m-am străduit să încep o nouă viaţă. Dimpotrivă, gândul că i-aş putea scuti pe unii de povara prezenţei mele a fost mereu pe primul plan în mintea mea. Un vapor pleca, chiar în ziua aceea, din Liverpool cu destinaţia

leaving Liverpool that very day for Corunna¹¹, and in this I took my passage, thinking that the voyage would give me time to recover my balance, and to consider the future. But before I left my resolution softened. I bethought¹² me that there was one person in the world to whom I would not cause an hour of sadness. She would mourn me in her heart, however harsh and unsympathetic her relatives might be. She understood and appreciated the motives upon which I had acted, and if the rest of her family condemned me, she, at least, would not forget. And so I sent her a note under the seal of secrecy to save her from a baseless grief. If under the pressure of events she broke that seal, she has my entire sympathy and forgiveness.

"It was only last night that I returned to England, and during all this time I have heard nothing of the sensation which my supposed death had caused, nor of the accusation that Mr. Arthur Morton had been concerned in it. It was in a late evening paper that I read an account of the proceedings of yesterday, and I have come this morning as fast as an express train could bring me to testify to the truth."

Such was the remarkable statement of Dr. Aloysius Lana

Corunna¹¹, și am urcat la bordul vaporului crezând că această călătorie îmi va da timpul necesar să-mi recapăt echilibrul și să mă gândesc la viitor. Dar înainte de plecare, nu am mai fost atât de hotărât ca înainte. Am cugetat¹² îndelung asupra faptului că exista o persoană pe această lume căreia nu i-aș pricinui nici măcar o clipă de tristețe. Mă va plânge în adâncul ei, oricât de aspre și neînțelegătoare ar fi rudele sale. Ea a înțeles și apreciat motivele care m-au împins să fac asta și, dacă restul familiei sale m-a condamnat, măcar ea nu va uita. Astfel, i-am trimis o scrisoare, cu condiția să păstreze secretul, pentru a o cruța de o mâhnire neîntemeiată. Dacă cedând presiunilor, a încălcat promisiunea, are simpatia și iertarea mea.

—De-abia aseară m-am întors în Anglia și în tot acest timp nu am auzit nimic legat de vâlva iscată de presupusa mea moarte și nici de acuzația care-l implica pe domnul Arthur Morton. Am citit într-un ziar, târziu în noapte, despre procesul de ieri și am venit în această dimineață, cât de repede am putut ajunge cu un tren expres, pentru a spune adevărul.

Aceasta a fost declarația remarcabilă a doctorului

which brought the trial to a sudden termination. A subsequent investigation corroborated it to the extent of finding out the vessel in which his brother Ernest Lana had come over from South America. The ship's doctor was able to testify that he had complained of a weak heart during the voyage, and that his symptoms were consistent with such a death as was described.

As to Dr. Aloysius Lana, he returned to the village from which he had made so dramatic a disappearance, and a complete reconciliation was effected between him and the young squire, the latter having acknowledged that he had entirely misunderstood the other's motives in withdrawing from his engagement. That another reconciliation followed may be judged from a notice extracted from a prominent column in the *Morning Post*¹³:

"A marriage was solemnized upon September 19th, by the Rev.¹⁴ Stephen Johnson, at the parish church of Bishop's Crossing, between Aloysius Xavier Lana, son of Don¹⁵ Alfredo Lana, formerly Foreign Minister of the Argentine Republic, and Frances Morton, only daughter of the late James Morton, J.P.¹⁶, of Leigh Hall, Bishop's Crossing, Lancashire."

Aloysius Lana care a pus capăt, brusc, procesului. O anchetă ulterioară a coroborat spusele acestuia, găsiind chiar nava la bordul căreia, fratele său, Ernest Lana, sosise din America de Sud. Doctorul de pe navă a depus mărturie că acesta se plânsese de inimă în timpul călătoriei și simptomele corespundeau cu descrierile legate de felul în care murise.

În ceea ce-l privește pe doctorul Aloysius Lana, acesta s-a întors în satul din care dispăruse atât de dramatic și a avut loc o împăcare între el și tânărul moșier, acesta din urmă recunoscând că îi judecase total greșit motivele pentru care renunțase la logodnă. Faptul că a urmat o altă împăcare poate fi dedus dintr-un anunț extras dintr-o rubrică scoasă în relief, din *Morning Post*¹³:

„S-a celebrat o căsătorie în data de 19 septembrie, de către reverendul¹⁴ Stephen Johnson, la parohia din Bishop's Crossing, între Aloysius Xavier Lana, fiul lui Don¹⁵ Alfredo Lana, fostul ministru al afacerilor externe al Republicii Argentina și Frances Morton, singura fiică a răposatului James Morton, judecător de pace¹⁶ din Leigh Hall, Bishop's Crossing, Lancashire”.

NOTES

1 *Black*: Nineteenth century England was dominated by an aversion towards people of darker skin, especially in the scientific field. Many Englishmen claimed to be of the superior race and that those dark-skinned were not as gifted as the white people.

2 *Bishop's Crossing*: Fictitious place.

3 *Lancashire*: Administrative, geographic and historic county situated in northwestern England.

4 *Hon.*: Abbreviation coming from *The Honourable*, an honorific title.

5 *Lancet*: (*The Lancet*) A prestigious British medical journal established in 1823 by Thomas Wakley.

6 *corn bill*: The Corn Law was established in the early nineteenth century, due to grain shortage in Britain. Corn included any grain. The law was repealed in 1846. The regulation became necessary again in 1902, imposing a minimal duty on grain and flour, and in 1932, on wheat.

NOTE EXPLICATIVE

1 *Negru*: Anglia secolului al XIX-lea a fost dominată de o aversiune, cu precădere în domeniul științific, față de persoanele de culoare. Mulți englezi susțineau faptul că făceau parte din rasa superioară și că cei de culoare nu erau la fel de inteligenți precum cei albi.

2 *Bishop's Crossing*: Loc fictiv.

3 *Lancashire*: Regiune administrativă, geografică și istorică aflată în nord-estul Angliei.

4 *Onorabilului*: Titlu onorific.

5 *Lancet*: Un prestigios ziar medical britanic, fondat în 1823 de către Thomas Wakley.

6 *taxa pe grâne*: Legea Grânelor a fost stabilită la începutul secolului al XIX-lea, din cauza crizei de grâne în Marea Britanie. Termenul „grâne” includea toate timpurile de cereale. Legea a fost abolită în 1846, devenind necesară, din nou, în 1902, impunându-se o taxă minimă pe cereale și făină și în 1932, pe grâu.

- 7 *the three kingdoms*: The three kingdoms of England, Scotland and Ireland.
- 8 *Lancaster Weekly*: Newspaper in Lancaster, county town of Lancashire, England.
- 9 *having it out with him*: Idiom meaning to settle decisively, especially by means of an argumentation or a discussion. To fight.
- 10 *San Juan*: Province in west-central Argentina, settled in the late 16th and early 17th centuries by Spanish agriculturists, Dominicans, and Jesuits from Chile.
- 11 *Corunna*: Spanish *La Coruña*, province in extreme northwestern Spain.
- 12 *bethought*: Archaic form meaning to meditate, to ponder, to remember.
- 13 *Morning Post*: Conservative daily newspaper published in London from 1772 to 1937. Later on it was purchased by *The Daily Telegraph*.
- 7 *cele trei regate*: Regatul Angliei, Scoției și Irlandei.
- 8 *Lancaster Weekly*: Ziar local din Lancaster, orașul principal din Lancashire, Anglia.
- 9 *a-și regla conturile*: Adaptare din expresia englezească "have it out" care înseamnă „a rezolva lucrurile în mod hotărâtor, prin intermediul unei dezbateri sau discuții, uneori aprinse”.
- 10 *San Juan*: Provincie aflată în zona de vest-centrală a Argentinei, fondată la sfârșitul secolului al XVI-lea, începutul secolului al XVII-lea de către agricultori spanioli, dominicani și iezuiți din Chile.
- 11 *Corunna*: În spaniolă original *La Coruña*, provincie în partea extremă de nord-vest a Spaniei.
- 12 *cugetat*: Adaptat din forma arhaică din limba engleză a verbului "bethink", care înseamnă a medita, a cugeta, a cumpăni, a-și aminti.
- 13 *Morning Post*: Cotidian conservator publicat la Londra între anii 1772-1937. Mai târziu a fost achiziționat de către cotidianul *The Daily Telegraph*.

14 *Rev.*: Abbreviation from the word *Reverend*, is a title and form of address used for clerics in many Christian churches.

14 *reverend*: Titlatură și formă de adresare folosită pentru anumite fețe bisericesti, în multe biserici creștine. Este un titlu acordat pastorilor anglicani.

15 *Don*: Courtesy title used before the name of a man in a Spanish-speaking area.

15 *Don*: Titlu de politețe folosit înaintea numelui unui bărbat într-o regiune unde se vorbește limba spaniolă.

16 *J.P.*: Acronym meaning *Justice of the peace*. The term refers to a lay judicial officer who is appointed to conserve peace, hear and determine charges relating to minor offenses. He can also carry out civil functions such as performing marriage ceremonies. He or she may also serve as a magistrate.

16 *Judecător de pace*: Termen care se referă la un ofițer imparțial neafiliat care este desemnat să mențină pacea, să audieze și să determine sancțiunile aferente unor abateri minore. Îndeplinește și funcții civile, putând oficia căsătorii. Ea sau el poate ocupa și funcția de magistrat.

